وەزارەتی تەندروستی

ژمارە: ٥٨٢٤ لە ٢٠٢٣/٤/٣

پاڵپشت بە مادده (٧) لە یاسای وەزارەتی تەندروستی هەرێمی کوردستان- عێراق ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٠٧ ، بڕیارماندا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییەی خوارەوە:

ڕێنمایی ژمارە (١٣)ی ساڵی ٢٠٢٣

ڕێنمایی پشکێنەرانی چاو لە هەرێمی کوردستان - عێراق

ماددەی (١): پێناسەکان:

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان- عێراق.

دووەم : وەزارەت: وەزارەتی تەندروستی لە هەرێم.

سێیەم: وەزیر: وەزیری تەندروستی لە هەرێم.

چوارەم: پشکێنەری چاو : ئەو کەسەیە کە هەڵدەستێ بە ئەنجامدانی پشکنینی چاو بە ڕێگەی ئامێرەکانی پزیشکی پشکنینی چاو، و پێویستە هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس یان دبلۆم بێت لەبەشی پشکنینی چاو یان تەکنیکی چاو.

پێنجەم:چاویلکەساز : ئەو کەسەیە کە کاری دروست کردن و ئامادەکردنی چاویلکە ئەنجامدەدات، و پێویستە خولی چاویلکەسازی تەواو کردبێت، و بەهیچ شێوەیەك نابێت کاری پشکنینی چاو ئەنجامبدات.

ماددەی (٢): مەرجی مۆڵەت پێدان:

١ - مۆڵەتی (پشکنینی چاو) لە لایەن وەزارەت دەدرێت دوای هێنانی پشتگیری سەندیکای کارمەندانی تەندروستی.

٢ -هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس یان دبلۆم لە بواری پشکنینی چاو بێت.

٣ -ئەندامی سەندیکا بێت و ساڵانە هاوبەشی ئەندامیەتی بدات.

٤ -دوای دەرچوونی لە کۆلیژ پێویستە ئەزموونی دوو ساڵی هەبێت ، و دەرچووانی پەیمانگا ئەزموونی سێ ساڵیان هەبێت، و لەکاتی پێویست دەکرێت خولیان بۆ بکرێت لە لایەن وەزارەت بۆ ئەوەی دەست بەکاربن لە کارەکانیان بەپێی ڕێنماییەکانی وەزارەتی تەندروستی.

٥ -پێویستە هەڵگری ڕەگەزنامەی عێراقی بێت.

٦ -لایەنی دەروونی و جەستەیی و ڕەوشتی باش بێت.

٧ -ئەو پشکێنەرانەی کە لە دەرەوەی وولاتەوە دێن پێویستە یەکسانکردنی بڕوانامەیان بۆ کرابێت لە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لە هەرێم یان هەر لایەنێکی پەیوەندیدار، و لەژێر مۆڵەتی پشکێنەری چاوی مۆڵەت پێدراو لە هەرێم کاربکات و دەبێت بەشێوەیەکی خۆبەخش بەلایەنی کەم (٣) سێ ڕۆژ لە هەفتەیەکدا لە یەکێك لە ناوەندە تەندروستیە گشتیەکان کاربکات بۆ ماوەی (١) ساڵ .

٨ -پشكێنەری چاو دەتوانێت پشكنینی چاو و چاویلكە دروست بكات بەمەرجێك شوێنەكەی بەپێی پێوەرە زانستیەكان بێت و هەموو پێداویستیەكانی تێدا فەراهەم كرابێت بەپێی ماددەی پێنجەمی ئەم ڕێنماییە، و دەكرێت كەسێكی چاویلكەساز هاوكاری بكات لە دروست كردنی چاویلكە.

٩ -پشكێنەری چاوی مۆڵەت پێدراو شوێنكاری تایبەت بەخۆی دەبێت و تەنیا بۆی هەیە لەیەک شوێن كاربكات واتە مۆڵەتەكەی تەنیا بۆیەک شوێن بێت لە هەرێمی كوردستان بە پێچەوانەوە مۆڵەتی لێ وەردەگیرێتەوە.

١٠ پیادەی پیشەكەی تەنها لە دوای دەوامی فەرمی بەبێت جگە لەوانەی فەرمانبەری حكومی نین یان خانەشینن .

١١ دەرهێنان و نوێ كردنەوەی مۆڵەتی ساڵانە لەسەرەتا هەموو ساڵێك دەبێت وە پێدانی ئەو بڕە ڕسوماتەی كە دەدرێت بە وەزارەت بە گوێرەی ڕێنماییەكانی ژمێریاری وەزارەت دەبێت.

١٢ بۆ كردنەوەی شوێنكاری چاویلكەسازی پێویستە هەماهەنگی بكرێت لەگەڵ بەرێوەبەرایەتی شارەوانی و بەرێوەبەرایەتیە گشتیەكانی تەندروستی لە پارێزگاكان.

ماددەی (٣): بۆ داواكردنی مۆڵەتی پیشە پێویستە ئەم مەرجانەی خوارەوە ڕەچاو بكرێت:

١ - داواكاریەكی دەستنووس بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی پارێزگاكە.

٢ - وێنەیەك لە بڕوانامەی كۆلێژ یان پەیمانگا بە پەسندكراوی.

٣ - پشتگیری گەرەك و شوێنی دانیشتن و كارتی زانیاری وە هەروەها كارتی نیشتیمانی .

٤ - كۆپی ناسنامەی تازەكراوی سەندیكا.

٥ - گرێبەستی شوێنی كاركردن.

٦ - پاكانەی باجی درامەت.

٧ - بۆ ئەو چاویلكە سازانەی كە خاوەنەكانیان پشكێنەری چاونین دەبێت خاڵی (٥ و٦) خاوەن چاویلكە سازەكە ئامادەی بكات.

٨ - (٦) شەش وێنەی تازەی پشكێنەری چاو.

ماددەی (٤): مەرجەكانی شوێنكاری پشكێنەری چاو:

١ -ڕووبەرەكەی لە (٢٠) بیست مەتر كەمتر نەبێت بە جۆرێک كە بتوانی پشكنینی چاوی تێدا ئەنجام بدرێت و دەكرێت شوێنی وەرشەو دروستكردنی جیاواز بێت.

٢ -ئەرزەكەی كاشی بێت و گونجاو بێت لە ڕووی تەندروستیەوەو و دابینكردنی شوێنێكی گونجاو بۆ دانیشتن و چاوەڕوانی هاووڵاتیان.

٣ -مۆری تایبەت بە خۆی هەبێت بە ئاگاداری لایەنی پەیوەندیدار .

٤ -بەرزی سەقفی شوێنەکە لە (٢٨٠) سم کەمتر نەبێت.

٥ -پێداویستیەکانی پشکنینی چاو و دروست کردنی چاویلکەی تێدابێت بە جۆرێک جێگەی ڕەزامەندی هاووڵاتی بێت.

٦ -پێویستە ئەو ئامێرانەی کە لە خوارەوە هاتووە بۆ نۆرینگە دابین بکرێت، یان هەر ئامێرێکی تازەتر و پێشکەوتووتر لە داهاتوودا دەتوانرێت بەکاربێت:

Chart Vision , (Far + Near)or LCD + Triale Case Frame + Examination Frame (Test Frame)Autorefactokeratometere + Lensometere + Retinoscope .

٧ -پێویستە ئەو ئامێرانەی کە لە خوارەوە هاتووە بۆ دروست کردنی چاویلکە بەکاربێت یان هەر ئامێرێکی تازەتر و پێشکەوتووتر لە داهاتوودا دەتوانرێت بەکاربێت:

Manual and Autoedger +Extractors +Regular Tools + Lensometere +Gover +Hearet or warmer + Drilling for manul edger +Drilling autoedger + chapel +scrisor

٨ -تابلۆی هەبێت و پێویستە ناوی چاویلکەسازی و پشکێنەری چاو بە ڕوونی دیار بێت، وە لە ژووری بازرگانی تۆمار کرابێت بۆ ئەوەی ناوەکە دووبارە نەبێتەوە.

٩ -دووری نێوان نۆرینگەیەك لەگەڵ نۆرینگەیەکی دیکە پێویستە بە لایەنی کەمەوە (٤٠) چل مەتر بێت.

ماددەی (٥): مەرجی چاویلکەساز:

١ -پێویستە شوێن کاری چاویلکە ساز پشکێنەری چاوی تێدابێت و مۆڵەتەکەش بەناوی پشکێنەری چاوەکەوەبێت چونکە چاویلکەساز دەرچووی پەیمانگا و کۆلێژی پشکنینی چاو نیە و لەهەمان کاتدا ئەندامی سەندیکا نین، تەنها دەرچووی خولی چاویلکەسازین .

٢ -پشکێنەری چاو لەگەڵ چاویلکەساز بەگرێبەست یەکتر پەیوەست دەکەن لەسەندیکای پەیوەندیدار و پشت ڕاست کردنەوەی لە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی بۆ ماوەی یەك ساڵ و بۆی هەیە تازە بکرێتەوە بە بڕی ئەو پارەیەی پێکهاتوونە لەسەری بەڵام مانگانە کەمتر نەبێت لە (٥٠٠،٠٠٠) پێنج سەد هەزار دیناری عێراقی.

٣ -هەموو بەرپرسیارێتی چاویلکە سازیەکە لەسەر ئەستۆی پشکێنەری چاوەکە دەبێت.

٤ -هیچ خولێك ئەنجام نادرێت بۆ دەرچوانی بەشەکانی تری پەیمانگا و کۆلێژی تەندروستی و پەیمانگاکانی دیکە بۆ گۆڕینی ناونیشان بۆ پشکێنەری چاو لەبەر ئەوەی ژمارەیەکی زۆر پشکێنەری چاو لە کۆلێژ و پەیمانگاکان دەرچوون وە دامەزراون وە ژمارەیان زیاترە لە پێویستی هەرێم .

٥ -پزیشکی چاو نابێت چاویلکەسازی بکاتەوە.

٦ -پێویستە پشکێنەری چاو بڕوانامەی خۆی هەڵبواسێت لە شوێنی کارکردنی لەگەڵ مۆڵەتی کارکردنی.

٧ -هەموو چاویلکەسازێك دەبێت تۆماری سەردانی هەبێت بۆ نوسینی تێبینی و لیژنەی تەندروستی.
٨ -هەرکاتێك پشکێنەری چاو دەستبەرداری کارەکەی بوو لە شوێنی چاویلکە سازیەك پێویستە بەر لە (٢) دوو مانگ چاویلکەسازییەکە ئاگادار بکرێتەوە وە بە پێچەوانەوە.

ماددەی (٦): کۆگای هاوردەکردن و فرۆشتنی پێداویستیەکانی چاویلکەسازی:

١ -وەرگرتنی مۆڵەتی کۆگای فرۆشتنی چاویلکەسازی دەبێت کۆمپانیای هەبێت و تەنها بدرێتە پشکێنەری چاو و هەمان ڕێنمایی پێدانی مۆڵەت بۆ پشکێنەرانی چاو دەیان گرێتەوە .
٢ -کۆگای فرۆشتنی پێداویستیەکانی چاویلکەسازان تەنها بۆیان هەیە کەل و پەل بە کۆ یان بە تاك بفرۆشن بە چاویلکەسازی رێگە پێدراو (پشکێنەری چاو) بە هیچ شێوەیەک نابێت پێداویستی چاویلکە بفرۆشرێتە هاوولاتیان.
٣ -پێویستە سەرجەم پشکێنەرانی چاو و چاویلکەساز پابەندی نرخ بن و نرخی پشکنین و دروست کردنی چاویلکە بە جۆرێك بێت بۆ خزمەتی هاولاتی بێت و جێگای ڕەزامەندی وەزارەتی تەندروستی و سەندیکا بێت.

ماددەی (٧): کار بە هیچ دەقێك ناکرێت کە لەگەڵ ئەحکامەکانی ئەم ڕێنماییە دژکار بێت.

ماددەی (٨): ئەم رێنماییە لەڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لەرۆژنامەی (وقایعی کوردستان)وە جێبەجێ دەکریت.

د.سامان حسین بەرزنجی
وەزیری تەندروستی